

Sektor chemiczny w Polsce

Profil sektorowy

Polska

Sektor na świecie	3
Sytuacja sektora w Polsce	4
Kadry w sektorze chemicznym	5
Inwestycje, fuzje, przejęcia	7
Dostępne formy pomocy publicznej	8
Klustry	10
Uwarunkowania formalno-prawne	11
Rekomendacje	12
Imprezy targowe	12
Główne instytucje i organizacje branżowe	13
Kontakt dla inwestorów	15

Sektor na świecie

Największe światowe koncerny chemiczne w minionej dekadzie odnotowały znaczący wzrost **w Azji i na Bliskim Wschodzie**. W roku 2012 50 największych koncernów osiągnęło przychody wynoszące 961,8 miliardów USD. Obecnie kluczowymi rynkami napędowymi są **Azja i Ameryka Północna**.¹

Sektor chemiczny rozwija się stabilnie na świecie; **średnie tempo wzrostu wynosiło 7% rocznie** w okresie od połowy lat 80. do 2010 roku, kiedy osiągnął wartość **2,4 bln EUR**. Przeważająca część tego wzrostu przypadła na kraje azjatyckie, które obecnie odpowiadają za prawie połowę światowej sprzedaży produktów przemysłu chemicznego, a do 2030 roku mogą odpowiadać za 2/3 światowego rynku.

Prognozy mówią, że światowe rynki chemiczne będą rosły w kolejnych 20-stu latach w średnim tempie 3% rocznie, napędzane głównie aktywnością Chin i Środkowego Wschodu, a rynek europejski w nieznacznie wolniejszym tempie.² **W Europie najszybszego rozwoju sektora chemicznego oczekuje się w regionie Europy Środkowo-Wschodniej, w tym w Polsce**.³

Ze swojej natury **sektor jest bardzo wrażliwy na stan bieżącej koniunktury gospodarczej**. Blisko 70% sprzedaży trafia do innych działów gospodarki, reszta natomiast bezpośrednio do konsumentów – **przemysł ten uważany jest za branżę najmocniej pracującą na rzecz całej gospodarki**.⁴ O ważności sektora świadczy również fakt, że produkty chemiczne są wykorzystywane zarówno przez duże zakłady przemysłowe, jak i klientów indywidualnych przy produkcji dóbr konsumpcyjnych codziennego użytku, w rolnictwie, produkcji i działalności usługowej produkującej takie wyroby jak paliwa, tworzywa sztuczne, kosmetyki, nawozy, środki ochrony roślin.

W Polsce branża chemiczna ma duże możliwości rozwoju. Udział sektora chemicznego w produkcji przemysłowej w naszym kraju jest poniżej poziomu występującego w innych państwach. Na Europę przypada około 24% globalnej produkcji, na Polskę natomiast 2%. Jednocześnie Polska posiada **duże możliwości wykorzystania gazu łupkowego**.⁵ Licencje na poszukiwanie zostały rozdzielone przez Ministerstwo Środowiska.⁶

Po wejściu Polski do UE, rodzime firmy dostały kilka lat na dostosowanie się do wymogów unijnych w zakresie emisji gazów i pyłów. Większość nakładów inwestycyjnych przeznaczano na działania związane z **bezpieczeństwem środowiska czy efektywnością energetyczną**.

¹ Global Top 50, 2013, Volume 91 Issue 30 | pp. 13-16.

² Chemical Industry Vision 2030. A European Perspective, A.T. Kearney 2012.

³ Swift, T.K., Gilchrist Moore, M., Bhatia, Si inni, Mid-Year 2011 Situation & Outlook, American Chemistry Council 2011

⁴ Chemia i Biznes 4/2013.

⁵ Chemical Industry Vision 2030. A European Perspective, A.T. Kearney 2012.

⁶ Szczegóły na dostępne na mapach http://www.mos.gov.pl/kategoria/260_mapy/

Kolejne inwestycje będą mogły być realizowane w obszarze rozwoju działalności. Tempo zmian zachodzących w polskiej chemii upoważnia do stwierdzenia, że jest to **jeden z najbardziej proinwestycyjnie nastawionych sektorów**.

Sytuacja sektora w Polsce

Ponad 131 miliardów złotych wyniosła produkcja sprzedana polskiego sektora chemicznego w 2012 roku. W połowie 2013 roku liczba przedsiębiorstw z branży chemicznej w Polsce wyniosła **11** tysięcy. Ponad 70% stanowiły firmy zajmujące się przetwórstwem tworzyw sztucznych i kauczuku. W segmencie chemikaliów i wyrobów chemicznych panuje dużo mniejsze rozdrobnienie. Kluczowe dla przemysłu chemicznego w Polsce są spółki z udziałem skarbu państwa.

Sektor ma w Polsce **długą tradycję**. Jako ciekawostkę można wymienić twórcę sektora naftowego, Ignacego Łukaszewicza. To właśnie w Polsce ropa naftowa została po raz pierwszy wykorzystana na masową skalę. Obecnie dominującymi podsektorami przemysłu chemicznego są **petrochemiczny, tworzyw sztucznych i nawozów sztucznych**. Nadal udział przemysłu farmaceutycznego i kosmetycznego jest relatywnie niski w porównaniu do pierwszych trzech wymienionych. Przemysł chemiczny pozostaje **drugim największym pod względem produkcji po przemyśle spożywczym**.⁷

Tabela 1. Podsektory polskiego przemysłu chemicznego

Produkcja chemikaliów	Wytwarzanie produktów gumowych i z tworzyw sztucznych
<ul style="list-style-type: none"> • Podstawowe chemikalia (produkty i półprodukty organiczne i nieorganiczne) • Pestycydy i inne środki chemiczne na potrzeby rolnictwa • Farby i lakiery • Farmaceutyki • Produkty chemii użytkowej • Materiały wybuchowe, kleje, żelatyna i chemia fotograficzna • Włókna sztuczne	<ul style="list-style-type: none"> • Produkty gumowe • Produkty z tworzyw sztucznych

Źródło: opracowanie własne PAIiIZ, 2013.

⁷ Raport Roczny 2012. Przemysł Chemiczny w Polsce, Polska Izba Przemysłu Chemicznego 2013, s. 8

Tabela 2. Produkcja sprzedana polskiego przemysłu chemicznego (mln PLN)

	2009	2010	2011	2012
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	36 473	41 874	52 208	57 923
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	43 109	49 986	60 477	63 016
Produkcja wyrobów farmaceutycznych	10 646	11 623	10 765	10 458

Źródło: GUS, 2013.

Tabela 3. Największe grupy chemiczne w Polsce na koniec 2012 r.

Przedsiębiorstwo	Udział w rynku	Zyski netto (mln PLN)	Aktywa (mln PLN)
Grupa Azoty, Zakłady Azotowe Puławy S.A.	6,51%	3 662,10	3 027,60
Grupa Azoty Zakłady Chemiczne Police S.A.	5,26%	2 956,84	1 518,22
Grupa Azoty S.A.	3,55%	1 996,17	2 887,64
BORYSZEW S.A.	1,41%	793,49	1 038,70
ŚNIEŻKA Fabryka Farb i Lakierów S.A.	0,84%	473,12	307,97
SELENA FM S.A.	0,61%	343,32	383,92
HARPER HYGIENICS S.A.	0,41%	2,32,94	175,49
Synthos S.A.	0,17%	96,35	1579,98
Miraculum S.A.	0,09%	50,91	68,71
PERMEDIA S.A.	0,03%	19,16	30,82
Średnia powyższych	1,89%	1 062,44	1 016,22

Źródło: EMIS EconTrends, Manufacture of Chemicals and Chemical Products. Q1, 2013.

Kadry w sektorze chemicznym

W produkcji sektora chemicznego w 2012 roku zatrudnienie znalazło **blisko ćwierć miliona osób** (247 tys.). Dynamika wzrostu zatrudnienia w latach 2010-2012 była negatywna jedynie dla produkcji farmaceutyków. W ostatnich kilku latach **rośnie także wydajność pracy** w całym przemyśle chemicznym, osiągając najwyższy stopień przy produkcji chemikaliów (786 tys. zł na osobę w roku 2012).

Na tle krajów Unii Europejskiej **produktywność polskiego pracownika przemysłu chemicznego** (po uwzględnieniu pensji) jest – obok Litwy – **najwyższa** i przedstawia kwotę

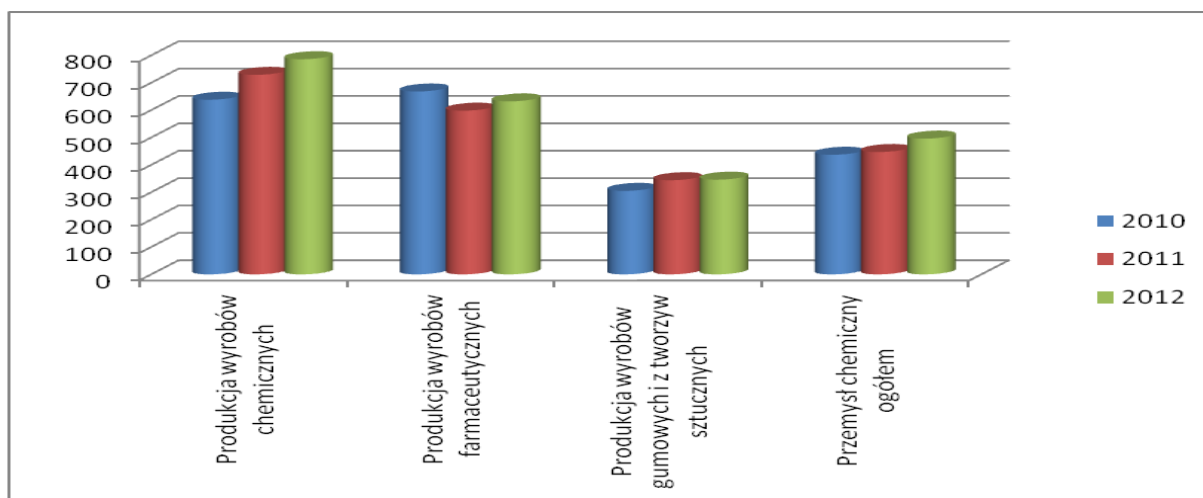
257,4 tys. EUR na osobę. Jednocześnie średnie koszty osobowe, rzędu 14,5 tys. EUR na osobę, są jednymi z najniższych w krajach Unii.

Tabela 4. Przeciętne zatrudnienie w sektorze chemicznym w tys. os. w latach 2010-2012

Kategoria	Przeciętne zatrudnienie (tysiące osób)			Dynamika 2012/2011
	2010	2011	2012	
Produkcja wyrobów chemicznych	68	70	71	101,4
Produkcja wyrobów farmaceutycznych	23	22	21	95,5
Produkcja wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych	144	153	155	101,3
Razem	235	245	247	100,8

Źródło: GUS, 2013.

Wykres 1. Wydajność pracy w przemyśle chemicznym w latach 2010-2012 w tys. PLN na osobę

Źródło: Polska Izba Przemysłu Chemicznego, GUS 2013.

Realia rynku chemicznego znajdują także odzwierciedlenie w strukturze szkolnictwa średniego i zawodowego w całej Polsce. Spośród 252 szkół o profilu chemicznym aż 218 stanowią technika i policealne ośrodki edukacyjne o profilu farmaceutycznym. W 2012 r. na kierunkach biologicznych i fizycznych studiowało 54 000 osób, w zdecydowanej większości na studiach stacjonarnych, na uczelniach państwowych. Ogółem na uczelniach państwowych studiuje w Polsce 1,7 mln osób.

Tabela 5. Szkoły techniczne i zawodowe kształcące na potrzeby sektora chemicznego

Specjalność	Poziom	Liczba szkół	Główne lokalizacje
Technik technologii chemicznej	technikum	11	woj. kujawsko-pomorskie, śląskie, lubelskie, podkarpackie
Technik farmaceutyczny	technikum/ policealne	218	cała Polska
Operator maszyn i urządzeń przemysłu chemicznego	szkoła zawodowa	14	cała Polska
Operator maszyn i urządzeń przetwórstwa tworzyw sztucznych	szkoła zawodowa	4	woj. wielkopolskie i dolnośląskie
Operator maszyn i urządzeń do obróbki plastycznej	szkoła zawodowa	5	woj. śląskie, dolnośląskie i wielkopolskie

Źródło: Centrum Informacyjne Edukacji, 2013.

Inwestycje, fuzje i przejęcia

Konsolidacja, zwłaszcza zakładów wielkiej syntezy chemicznej, i przenoszenie produkcji w kierunku tańszych surowców to istotne trendy na światowych rynkach chemicznych. Są one widoczne również w Polsce. W 2012 roku utworzono **Grupę Azoty S.A.** w skład której weszły Zakłady Azotowe w Tarnowie-Mościcach S.A., Zakłady Azotowe Puławy S.A., Zakłady Chemiczne Police S.A., Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A. oraz spółki-córki tych firm. To obecnie **druga największa grupa nawozowa w Unii Europejskiej**.

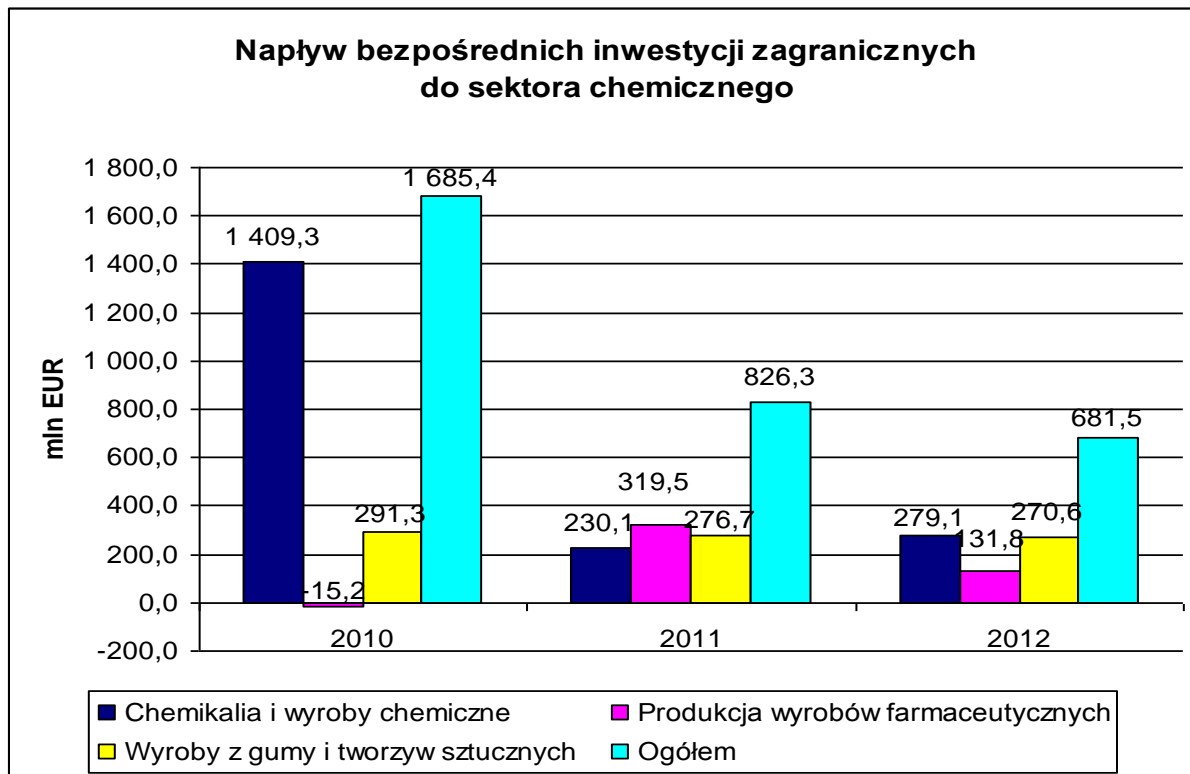
Konsolidacja pozwala na wykorzystanie **efektów skali** (efekty synergii już szacowane na ok. 100 mln zł) oraz poprzez alians Grupy Azoty S.A. z grupą petrochemiczną Lotos, dywersyfikację produkcji i zwiększenie odporności na wahania koniunktury. Istnieje też szansa, że pozwoli ona w dłuższym terminie na poprawę bilansu handlowego sektora.

Sektor chemiczny stanowi też interesujący **cel dla bezpośrednich inwestycji zagranicznych** (BIZ). Mimo dużej zmienności w napływach BIZ w ostatnich latach utrzymywało się stałe zainteresowanie sektorem. Rok 2010 stał pod znakiem znacznych zakupów kapitałowych w branży chemikaliów i wyrobów chemicznych. W 2011 r. do sektora napłynęło łącznie 826,3 mln EUR, a w 2012 r. 681 mln EUR – o wahaniami decydowała głównie koniunktura na rynku wyrobów farmaceutycznych.

Niemiecki BASF przejął od polskiej Grupy Ciech produkcję TDI i rozpoczął budowę fabryki katalizatorów w Środzie Śląskiej, która ma być największym zakładem tego typu w Europie. Natomiast Grupa Ciech zapowiada wąską specjalizację w produkcji sody (obecnie 2. miejsce w Europie).

Wartość **dotychczasowych inwestycji** zagranicznych w sektorze chemicznym (stan na koniec 2012 r.) wyniosła 10,25 mld EUR, a zyski inwestorów z tytułu BIZ w sektorze w 2012 r. są szacowane na 1,16 mld EUR.⁸

Wykres 2. Napływ BIZ do sektora chemicznego

Źródło: NBP, 2013.

Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych w latach 2003-2013 zrealizowała 33 projekty inwestycyjne z sektora chemicznego, w tym 17 sklasyfikowanych jako branża chemiczna, 12 jako produkcja tworzyw sztucznych i 4 jako produkcja wyrobów z gumy i opon. Łączna ich wartość wyniosła 1,11 mld EUR. Przyczyniły się one do utworzenia ponad 5,1 tys. nowych miejsc pracy.

Dostępne formy pomocy publicznej

Przedsiębiorcy realizujący nowe projekty inwestycyjne w Polsce mogą liczyć na różne formy zachęt inwestycyjnych stanowiących pomoc publiczną, w szczególności:

- zwolnienia podatkowe w Specjalnych Strefach Ekonomicznych (SSE),
- zwolnienia z podatków lokalnych, w tym z podatku od nieruchomości,
- granty rządowe dla strategicznych inwestycji,
- wsparcie z funduszy unijnych,

⁸ NBP 2013.

- zachęty podatkowe na nabycie nowych technologii oraz na działalność badawczo-rozwojową,
- parki technologiczne i przemysłowe.

Podstawową zachętą podatkową jest zwolnienie z podatku dochodowego w jednej z 14 specjalnych stref ekonomicznych, które będą funkcjonowały do 2026 roku. Każda ze stref dysponuje wieloma podstrefami w różnych częściach Polski. Inwestorzy mogą też liczyć w strefach na dostępność atrakcyjnych terenów inwestycyjnych wyposażonych w niezbędną infrastrukturę techniczną, a także kompleksowa pomoc w procedurach prawnych i administracyjnych związanych z realizacją projektu.

Zachętami dla inwestorów dysponują także gminy, uprawnione do ustanawiania zwolnień z podatków i opłat lokalnych, w tym podatku od nieruchomości.

Dotacje gotówkowe na wspieranie nowych inwestycji pochodzą z budżetu państwa (granty rządowe) oraz środków unijnych.

Granty rządowe (na tworzenie nowych miejsc pracy i na inwestycje) przyznawane są na podstawie Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011 – 2020 dla inwestycji w następujących sektorach:

- motoryzacyjnym,
- elektronicznym,
- lotniczym,
- biotechnologii,
- nowoczesnych usług,
- działalności badawczo-rozwojowej.

Ponadto znaczące inwestycje z innych sektorów (tworzące min. 200 nowych miejsc pracy o kosztach kwalifikowanych min. 750 mln zł lub tworzące min. 500 nowych miejsc pracy o kosztach kwalifikowanych min. 500 mln zł) również mogą liczyć na wsparcie z Programu.

Jako członek Unii Europejskiej Polska jest największym beneficjentem wsparcia z funduszy unijnych. Przeznaczone jest ono, m.in. na innowacyjne inwestycje, działalność badawczo-rozwojową, projekty infrastrukturalne, ochronę środowiska, odnawialne źródła energii, szkolenia pracowników.

W latach 2007-2013 Polska miała do dyspozycji ok. 67 mld EUR, zaś w nowym budżecie 2014-2020 będzie to kwota ok. 73 mld EUR. Głównym priorytetem w nowym budżecie będzie wspieranie działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw.

Ponieważ zachęty inwestycyjne dostępne są w ramach wielu różnych programów oraz różne są warunki oraz dostępność w czasie, sugerujemy kontakt z Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych w celu uzyskania aktualnych informacji o możliwym pakiecie zachęt.

Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.

Głównym celem klastra jest tworzenie warunków zachęcających przedsiębiorstwa z branży chemicznej, budowlanej do lokowania przedsięwzięć produkcyjnych w Tarnowie. Wśród 37 akcjonariuszy znalazły się m.in.: Gmina Tarnów, Zakłady Azotowe w Tarnowie-Mościcach S.A., Zakłady Mechaniczne „Tarnów” S.A., Izba Przemysłowo-Handlowa w Tarnowie, a także Izba Rzemieśnicza oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości. Wśród inwestorów w klastrze znajdują się m.in. Becker Farby Przemysłowe Sp. z o.o. i Elmark – Tarnów (przetwórstwo tworzyw sztucznych).

Kontakt:

ul. Słowackiego 33-37, 33-100 Tarnów
+48 14 627 75 93, +48 14 627 75 93
sekretariat@tkp.com.pl
www.tkp.com.pl

Pomorski Klaster BioEcoChemiczny

Pomorski Klaster BioEcoChemiczny (BioEcoChem) skupia pomorskich przedstawicieli branż: biotechnologii, chemii, farmacji, kosmetyków i ochrony środowiska. Atutem klastra jest bardzo silne zaplecze badawczo-rozwojowe, którego potencjał budują trzy największe pomorskie uczelnie wyższe: Uniwersytet Gdański, Politechnika Gdańska oraz Gdański Uniwersytet Medyczny. W klastrze działają ponadto dwie instytucje administracyjne (Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna oraz Gdyńskie Centrum Innowacji), które zarządzają dwoma trójmiejskimi parkami naukowo-technologicznymi.

Kontakt:

InnoBaltica Sp. z o.o.
ul. Trzy Lipy 3, 80-172 Gdańsk
+ 48 58 739 71 77 / +48 58 739 71 17
innobaltica@innobaltica.pl
www.innobaltica.pl

Zachodniopomorski Klaster Chemiczny „Zielona Chemia”

Zachodniopomorski Klaster Chemiczny „Zielona Chemia” to stowarzyszenie osób i instytucji, których celem jest integracja środowiska zachodniopomorskich przedsiębiorców branży chemicznej oraz firm pokrewnych i kooperujących z tą branżą. Firmy posiadają własne laboratoria doświadczalne oraz współpracują ze sferą badawczo-rozwojową. Klaster jest ambasadorem działań na rzecz promocji specjalistycznych laboratoriów badawczych oraz usług naukowych, posiada wspólne produkty i intensywnie rozwija ich linię.

Wśród najważniejszych produktów promowanych przez klaster znajdują się: innowacyjna farba fotokatalityczna - antyalergiczna, odporna na zmywanie, dobrze kryjąca, przepuszczalna dla par i gazów; materiał polimerowy do polskiej zastawki serca; materiały dla technologii wodorowych, nanonapełniacze dla materiałów polimerowych oraz techniczne

wykorzystanie odpadów z tworzyw polimerowych; nowoczesne nawozy inteligentne; innowacyjne polielektrolity w postaci suchej oraz emulsje i roztwory wodne do odwadniania i zagęszczania osadów ściekowych na wszelkiego rodzaju urządzeniach; biel tytanowa – jedyny w Polsce pigment dwutlenku tytanu.

Kontakt:

Zachodniopomorski Klaster Chemiczny
Al. Piastów 18, 70-310 Szczecin
+48 91 852 36 31
zielona.chemia@vp.pl
www.zielonachemia.eu

Klaster Chemii Specjalistycznej "CHEM-STER"

W sierpniu 2013 r. rozpoczął działalność Klaster Chemii Specjalistycznej "CHEM-STER". Głównym celem klastra jest zacieśnianie współpracy jednostek naukowych, firm i otoczenia biznesowego zmierzającej do wspólnego opracowywania i realizacji projektów B+R, pozyskiwania środków na ich finansowanie oraz wspólnej promocji marki Klastra na zewnątrz. Jego założycielami są Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej "Blachownia" oraz Kędzierzyńsko-Kozielski Park Przemysłowy Sp. z o.o. W jego skład weszły też m.in. Uniwersytet Opolski, BELMAR Sp. z o.o., Centrum Badawczo-Produkcyjne „ALCOR” Sp. z o.o., EUROL Innovative Technology Solutions Sp. z o.o., SOLVECO S.A., Petrochemia- Blachownia S.A., RUETGERS Poland Sp. z o.o., Zakłady Chemiczne WARTER Sp. z o.o., SITPChem O/K-Koźle, ICSO Chemical Production Sp. z o.o., MEXEO Wiesław Hreczuch, Laboratorium Badawcze Blachownia Sp. z o.o., ROWIS-SYSTEM s.j. M. Siemiński i St. Wilk oraz Advantum Investments Sp. z o.o.

Kontakt:

Kędzierzyńsko-Kozielski Park Przemysłowy Sp. z o.o.
ul. Szkolna 1547-225 Kędzierzyn-Koźle
tel.: +48 (77) 488 62 15
fax: +48 (77) 488 69 28
e-mail: biuro@kkpp.pl

Uwarunkowania formalno-prawne

Polski sektor chemiczny **podlega przede wszystkim regulacjom Unii Europejskiej**. Oznacza to, że zasadnicze uwarunkowania są takie same dla wszystkich krajów UE. Produkcja chemikaliów, wyrobów chemicznych, wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych nie jest działalnością koncesjonowaną i nie wymaga jakichkolwiek licencji. Specjalne zezwolenia są niezbędne jedynie w przypadku wytwarzania produktów **leczniczych** (branża farmaceutyczna). Wydaje je Główny Inspektor Farmaceutyczny⁹.

⁹ Sektor chemiczny w czasie i przestrzeni. Ocena standingu adaptacyjności sektora, Business Centre Club/ BAA Polska Sp. z o.o. 2011, s 11-14.

Podstawowe przepisy unijne mające zastosowanie do sektora chemicznego to rozporządzenia dotyczące: rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (CLP) oraz w sprawie ustanowienia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń (PRTR).

Rekomendacje

Od 20 lat stawiamy na Polskę.

„Koncern 3M zainwestował w Polsce już ponad 350 milionów dolarów. A w tym roku otworzyliśmy 2 nowe fabryki we Wrocławiu. To z Polski w przyszłości będzie pochodzić 70% produkcji eksportowej firmy do krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Wykwalifikowana kadra a także stabilna sytuacja gospodarcza sprawiają, że to właśnie w Polsce chcą się rozwijać takie firmy jak 3M.”

Xavier Douellou,
Dyrektor Zarządzający,
3M Poland

Imprezy targowe

Tabela 6. Wybrane wydarzenia targowe

Nazwa	Lokalizacja	Termin	Kontakt
EXPOCHEM Międzynarodowe Targi i Konferencje Przemysłu Chemicznego	Katowice	luty	http://www.expochem.pl/ expochem@ztw.pl
EPLA Targi Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych i Gumy	Poznań	marzec	http://www.epla.pl/en/ epla@mpt.pl
EuroLAB Międzynarodowe Targi Analityki i Technik Pomiarowych	Warszawa	marzec	http://www.targieurolab.pl/ pskoneczka@mttargi.pl
PLASTPOL Międzynarodowe Targi Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych	Kielce	maj	http://www.targikielce.pl/index.html?k=plastpol&s=index plastpol@targikielce.pl
ExpoLab Targów Analityki, Technik i Wyposażenia Laboratorium	Sosnowiec	październik	http://www.exposilesia.pl/expolab/0/0/pl/ agnieszka.miklas@exposilesia.pl

OILexpo Targi Olejów, Smarów i Płynów Technologicznych dla Przemysłu	Sosnowiec	listopad	http://www.exposilesia.pl/oilexpo/0/0/uk/malgorzata.mazur@exposilesia.pl
RubPlast EXPO Targi Przemysłu Tworzyw Sztucznych i Gumy	Sosnowiec	listopad	http://www.exposilesia.pl/rubplast/11/0/uk/tomasz.wacirz@exposilesia.pl
Kompozyt-expo Targi kompozytów, technologii i maszyn do produkcji materiałów kompozytowych	Kraków	listopad	http://targi.krakow.pl/pl/strona-glowna/targi/4-targi-kompozytow-technologie-i-maszyn-do-produkcji-materialow-kompozytowych-kompozyt-expo/gurgul@targi.krakow.pl

Źródło: Opracowanie własne.

Główne instytucje i organizacje branżowe

Instytucje

**Biuro ds. Substancji Chemicznych
Inspektor ds. Substancji Chemicznych**

ul. Dowborczyków 30/34
90-019 Łódź

Tel: +48 42 2538 400/401

Fax: +48 42 2538 444

biuro@chemikalia.gov.pl

<http://www.chemikalia.gov.pl>

**Krajowe Centrum Informacyjne
REACH**

Ministerstwo Gospodarki
Departament Innowacji i Przemysłu
Pl. Trzech Krzyży 3/5, 00-507
Warszawa

tel. +48 22 693 42 61, +48 22 693 50 62

fax +48 22 693 40 84

e-mail: REACH@mg.gov.pl

reach@reach-info.pl ,

www.mg.gov.pl/REACH

www.reach-info.pl

<http://reach.gov.pl/info>

Instytuty naukowe

Instytut Chemii Przemysłowej

ul. Rydygiera 8, 01-793 Warszawa

tel. +48 22 568 20 00, fax +48 22 568 23 90

e-mail: ichp@ichp.pl

<http://www.ichp.pl>

Instytut Nawozów Sztucznych

Al. 1000-lecia Państwa Polskiego 13a,
24-110 Puławy

tel. +48 81 473 14 00, tel./fax +48 81 473 14 10

e-mail: sekretariat@ins.pulawy.pl

<http://www.ins.pulawy.pl>

**Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej
„BLACHOWNIA”**

ul. Energetyków 9, 47-225 Kędzierzyn-Koźle

tel. +48 77 487 34 70, fax +48 77 487 30 60

e-mail: info@icso.com.pl

<http://www.icso.com.pl>

Instytut Przemysłu Organicznego

ul. Annopol 6, 03-236 Warszawa

tel. +48 22 811 12 31, fax +48 22 811 07 99

e-mail: ipo@ipo.waw.pl

<http://www.ipo.waw.pl>

**Instytut Inżynierii Materiałów
Polimerowych i Barwników**
87-100 Toruń, ul. Marii Skłodowskiej-
Curie 55
tel/fax: +48 56 650-03-33, +48 56 650-
00-44
email: sekretariat@impib.pl
<http://www.impib.pl/>

Organizacje branżowe

Polska Izba Przemysłu Chemicznego
ul. Śniadeckich 17
00-654 Warszawa
tel. +48-22 828 75 06, 828 75 07
fax. +48-22 112-06-41
e-mail: pipc@pipc.org.pl

**Polski Związek Przetwórców Tworzyw
Sztucznych**
ul. Zbyszka Cybulskiego 3, 00-727
Warszawa
Tel.: +48 603 626 656
e-mail: office@tworzywa.org.pl
<http://www.pzpts.com.pl>

**Stowarzyszenie Producentów Chemii
Budowlanej**
ul. Topolowa 3, Kraków 31-512
tel.: +48 600 33 88 60
e-mail: biuro@spchb.pl
<http://www.spchb.pl/>

Fundacja PlasticsEurope Polska
ul. Trębacka 4, pok. 109, 00-074
Warszawa
Tel: +48 22 630 99 01
Fax: +48 22 630 99 10
info.pl@plasticseurope.org
<http://www.plasticseurope.org>

**Klub Polskich Laboratoriów
Badawczych**
ul. Kłobucka 23A/104, 02-699
Warszawa

tel. +48 22 46 45 503,
kom. +48 607 114 307
fax +48 22 46 45 556
e-mail: sekretariat@pollab.pl
<http://pollab.pl/>

Polska Fundacja Gazów Technicznych
ul. Pory 59
02-757 Warszawa
tel. +48 22 440 32 90
fax +48 22 440 32 91
e-mail: biuro@pfgt.org.pl
<http://www.pfgt.org.pl>

Portale i magazyny branżowe

Chemia Przemysłowa
ul. Morcinka 35, 47-400 Racibórz
tel. +48 32 415 97 74 wew. 32
kom. +48 602 115 264
e-mail: chemia@e-bmp.pl
<http://www.chemia.e-bmp.pl>

**Chemia i Biznes. Rynek Kosmetyczny i
Chemii Gospodarczej**
ul. Miklaszewskiego 6/64, 02-776
Warszawa
tel./faks: +48 22 253 81 01
redakcja@chemiaibiznes.com.pl
www.chemiaibiznes.com.pl

**Tworzywa
Pismo przetwórców tworzyw
sztucznych**
ul. Plebiscytowa 1/305, 44-100 Gliwice
tel. +48 32 231 30 31
fax +48 32 401 24 30
e-mail: reklama@tworzywa.org.pl
<http://www.gazeta.tworzywa.com.pl>

**Wirtualny Nowy Przemysł
Serwis: Chemia**
<http://chemia.wnp.pl/>

Kontakt dla inwestorów

Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych
Departament Inwestycji Zagranicznych,
Ul. Bagatela 12, 00-585 Warszawa, Polska
Tel. (+48) 22 334 9875, fax (+48) 22 334 99 99
e-mail: invest@paiz.gov.pl.